



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *M. F. [Mátyás Ferenc]*

Cím: *A Könyvtáros és az olvasó...
[Szóke Sándor dr. nyilatkozata]*

Forrás: *Esti Hír*

Bz. (Hely) *1943. VIII. 11.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	<i>027.4</i>
Hely	<i>Főv. Könyvt.</i>
Idő	
Személy	
Helyszám	<i>(439) Rp.</i>

Központ

Budapest székesfőváros házinyomdája 1941 — 9086

„A KÖNYVTÁROS ÉS OLVASÓ KÖNYVTÁROS ÉS OLVASÓ

ÚGY DOLGOZIK EGYÜTT, mint a színész és a közönség”

Az olvasók neveléséről beszél a Fővárosi Könyvtár egyik vezetője — Hogyan tükröződik a korhangulat Magyarországon egyik legnagyobb nyilvános könyvtárában?

Egyre nagyobb érdeklődéssel fordul a világ a betű iránt és a megváltott ember mind a könyvekhez menekül vizsgálásért.

A Vatikán Könyvtárát száz- ezres tömegek látogatják naponta s a párisi könyvesboltokat valóságos kifosztja a francia olvasóközönség.

Németországban pedig csak könyvre lehet vásárolni az írók mit termékeket, előre meghatározott mennyiségben. Nem közömbös az sem, hogy nőünk mekkora a falánkság a lélek e nemes tápláléka iránt.

A Fővárosi Könyvtárba, az ország legnagyobb könyvtárába látogatunk el, hogy meg- tudjuk, vajon a budapesti olvasóközönség érdeklődése milyen körvonalú könyvek felé fordult és a háború idején az olvasók száma.

Fennvári Jenő könyvtár- igazgató nevében dr. *Szóke*

Sándor, a Fővárosi Könyvtár főtitkára, a neves költő tájékoztat a könyvtár életéről.

— Ne lepődjék meg, ha azt állítom, hogy a könyvtár életét irányító törvények sok tekintetben hasonlatosak a szín- ház élettörvényeihez.

Mindkét területen kollektív munka folyik. Az erőesztítés eszmei célok felé irányul. Az eredmény itt is, ott is két szembenálló tényező összjátékából születik meg.

A könyvtáros és az olvasó éppúgy együtt dolgozik, mint a színész és a közönség. A színész kiszolgálja a közönsé- get, de szolgáltatásával egyúttal irányítja is. A könyvtár jó könyvtárosok nélkül éppoly szürke és meddő, mint akár egy színház valódi művészek nélkül. *Különösen áll ez a Fő- városi Könyvtárra, amely nyilvános könyvtár — mondja Szóke Sándor dr.*

— Mit jelent ez? — kér-

— Azt jelenti, hogy egy- felől tökéletes kölcsönkönyv- tárnak kell lennünk, másfelől pedig be kell teljesítenünk azt a magasabb hivatást is, amely elénk, a legnagyobb mag- yer nyilvános könyvtár elé a hazai közművelődés politi- kája fűz.

Kiszolgálunk és irányíta- munk kell. Nem lehetünk csak könyvtárosok és nem lehet-ünk csak tudósok. Ha szín- ház világából akarnánk ha- szonlatot venni, ezt mondhat- nánk, hogy eszközülnék, a könyvtár, úgy kell felhasznál- nunk az író és az olvasó szol- gálatában, ahogy a színész önmaga testi és lelki adottságait használja fel a szerző és a köz- önség szolgálatában.

A könyvtáros hivatása csak látszólag száraz vagy elvont hivatás. Kérdezzük el, hogy a Fővárosi Könyvtár naponta öt- ezer könyvet ad az olvasó kezébe. Hány olvasónak kell megfordulnia naponta a kül- területi könyvtárhálózatban s hány könyvnek a könyvtáros kezén, míg ez az eredmény létrejön.

A könyvtár nem könyvtó- automata. A kölcsönzést vá- lasztás, megbeszélés, tanács- aérés előzi meg.

Ez az a bizonyos közös munka, amelyre előbb céloz- tunk.

A közös munka azonban már *Fennvári Jenő* könyvtá- ros-igazgató szobájában meg- kezdődik. Ide gyűlnek össze naponta a kulturvilág összes katalógusai és könyvtár- iásai. *Fennvári* igazgatónak tudnia kell minden számot- tevő könyvről, amely a világ- piacra megjelenik. A könyv- tárosi kar egy része az ív ki- választott könyvek feldolgo- zásával foglalkozik.

A Fővárosi Könyvtárnak olyan katalógusrendszere van — amely a könyv-nyugat- ról valóban rántásgén átvit- tatta a nyugatra, hogy a köz- önségnek meg eredmény- tül melyik könyvben mennyi található.

— Mennyi pénze van a könyvtárnak évente könyvek- re? — kérdezzük azután.

— Sajnos, csak főredékével rendelkezünk annak az ösz-

szegnek, amelyre szükség lenne.

Százharmincezer pengőrt vásárolhatunk évente könyveket. Ebből az összegből kell ellátunk a tudományos köz- pontot és a tizenhárom köz- művelődési állami könyvtárat, amely a főváros különböző részeiben működik.

Az elmúlt évben 19.500 kö- tettel gyarapodott a Fővárosi Könyvtár állománya.

— Hány könyv van ő sze- sen a könyvtárban? — kér- dezze.

— A könyvtár összes állo- mánya meghaladja a félmillió kötetet.

— S kikből tevődik ő sze az olvasóközönség? — érdek- lődünk tovább.

— Tanoncok, bér munkások, iparosok, kereskedők, írók, művészek, katonatisztek, egye- temi tanárok... minden osztály és foglalkozás képviselve van.

Ki mit olvas?

Arra az érdeklődésünkre, hogy miket olvas a közönség, *Szóke Sándor dr.* a követ- kezőket mondja:

— A könyvtár kölcsönzési statisztikája valóságos tükrö a közérdeklődésnek és a hangulatnak, amely a háborús években egyre fokozódik.

Van egy bizonyos törzsréteg, amely főleg munkásokhoz keres forrásokat. Ezt a réteget a világ minden könyvtára egyformán jól ismeri.

Ezek olyanok, mint a színházban az állandó bérlők. A Fővárosi Könyvtárban harmincezren vannak ilyenek.

— Hogyan viselkednek ezek az olvasók?

— Ezek tekintetüket az örökkévalóságra irányítják és úgy lépnek rá olvasmányaikra, mint egy erős hidra, amely a ma fölött vezet.

Ebből a tiszteletreméltó csoportból válnak ki, mint elhajzások a könyvtár színpadának Shakespearel és Moliérel csodabogarak.

Az olvasóközönség mozgékonyabb része mindig az időszerezések iránt érdeklődik, és ez természetesen is. Feleletet keres az égető kérdésekre.

— Melyek a legdivatosabb könyvek ma és kiket olvasnak legszívebben?

— Természetesen a történeti, politikai és hadtudományi vonatkozású memóriarövidítéseknek van a legnagyobb kelte.

— És a költők?

— Örvendetes, nagy fellendülés van ezen a téren is. *Soha nem kerek ték úgy a versiket és a verses gyűjteményeket, mint napjainkban.*

— Miben látják a könyvtárosok ennek az okát?

— Szeretnék meglátni a színházzal felelni: az ok ugyanott van, ahol Molière, Ibsen, Hauptmann, Móra, Zichy sikerének az oka. Az élet mostanában nagyon hangos. Kifolcsók a halk, finom hangok. Az élet nagyon pillanatnyi és a közönség minden bizonyossággal érzé, hogy kell az örökkévalóság. Kell az irónia'om.

— Igen a könyvtár tanu-vallomást tehet amellett, hogy az ember nem éri be a földdel és nem éri be a jellel. Odafönt a könyvtáraktárak polcain az örökkévalóság hőrkötéselbe zárva sorakozik fel. Múltból és jelenből azt, amit meg kell őrizni. Minden könyv egy-egy nagy szerep.

Ezek a szerepek naponta többször is lejörnek helyükről és megkeresik az olvasót.

Igy zajlik le nálunk a színelőadás — mondja Sándor Sándor, a Fővárosi Könyvtár egyik vezetője.

M. F.